

naši državni naklonjene, so vzbudile vse povsod veliko zanimanje. Inicijator predloga o ustanovitvi učiteljskih lig, tov. Ivan Dimnik, pa bo moral izdelati še podrobne pravilnike, da stopijo lige čim prej v življenje. Prav te dni poglobljajo naši državni krmarji gospodarske temelje Mali antanti. Naj jim slede še učiteljski za kulturne stike. Pred nedavnim se je mudil v naši državi poljski narodni poslanec Mihael Wovžnovski, naš stanovski drug in predsednik Vseslovenskega učiteljskega saveza. Stopil je v stike z ofici-

jelnimi predstavniki naše organizacije v Beogradu.

Izmed štirih knjig, ki jih je izdala za leto 1934, naša Vodnikova družba, jih je polovica izpod peres naših stanovskih tovarišev. Ljubljanska tovarišica Ilka Vaštetova nam je v »Vražjem dekletu« prikazala Valvazorja in njegovo dobo, celjski tovariš Franjo Roš pa nam je osvežil v knjigi »Zvesta četa« spomine na naša dijaška leta in na čase, ko se je ustanovljala naša Jugoslavija.

Splošne vesti

— Manifestacijski obhod v proslavo 15 letnice osvobodjenja. V proslavo 15letnice osvobodjenja priredijo združene bojne organizacije v Ljubljani v petek 1. decembra manifestacijski obhod. Vabimo vse tovarišice in tovariše, da se tega obhoda polnoštevilno udeležijo. Navzočnost smatramo za moralno dolžnost. Zbirališče za članice in člane JUU bo na Kongresnem trgu pred manufakturno trgovino Novak ob 16.45. Vse članstvo vabimo, da se polnoštevilno odzove!

— Kongres mednarodne učiteljske federacije. Izvršni odbor mednarodne učiteljske federacije v Parizu je sporočil Jugoslovenskemu učiteljskemu združenju željo, da naj bi bil kongres federacije za l. 1934. v kakem mestu Jugoslavije. Izvršni odbor JUU je predlagal Beograd, Split ali Dubrovnik. Glavni odbor federacije je odgovoril, da je določen Beograd za letošnji kongres, ako ta ne bo mogel biti na Dunaju. Večina evropskih učiteljskih združenj je radi ugodnih komunikacij predlagala Dunaj. Ako bodo politične razmere v Avstriji dovoljevale, bo kongres na Dunaju, a v nasprotnem primeru pa v Beogradu, o čemer bo naše združenje pravočasno obveščeno. To bi bil prvi mednarodni učiteljski kongres v naši državi.

— Zavarovanje naročnikov »Narodne prosvete«. Uprava »Narodne prosvete« pročuje načrt za zavarovanje vseh naročnikov lista za primer smrti zaradi nesreče. Naročniki ne bodo plačevali nikakih posebnih pristojbin, pač pa bo zavarovan vsak naročnik, ki je plačal dolgovano naročnino za prejšnje leto in naročnino za tekoče leto. Šole, ki so naročene na »Nar. prosveto« lahko določijo upravitelja, ki bo zavarovan. — Da bo mogoče realizirati zamisel, je potrebno, da vsi naročniki vplačajo dolžno naročnino za prejšnja leta.

— Pokret mlade slovenske vasi in učiteljstva. Pod tem naslovom smo priobčili v števil. 16. »Učiteljskega tovariša« članek, ki mu je pomotoma izostal podpis pisca. Članek je spisal g. Stanko Tomšič.

— Francosko odlikovanje slov. učiteljice. Dne 25. novembra t. l. je bila v francoskem inštitutu odlikovana tovarišica Minka Očakar, učiteljica v Sv. Križu pri Kostanjevici. Francoska vlada ji je poklonila red officier d'academie. Izročil ga ji je francoski konzul g. marquis Emanuel de Neuville, ki je ob odlikovanju poudarjal, da ji je francoska vlada poklonila to visoko odlikovanje kot priznanje za njeno sodelovanje na mednarodnem vzgojnem področju. Sodelovala je na mednarodnem pedagoškem kongresu v Nizzi in Parizu. Znano nam je tudi, da njeni učenci dopisujejo učencem v Francijo. V teh dopisih jim opisujejo lepoto naše kraljevine. Iz Francije pa odgovarjajo njenim učencem francoski učenci z opisi Francije. Na ta način goji medsebojno spoznavanje in medsebojno ljubezen. Častitamo!

— Zemljevid »Kamniške planine, Gorenjska ravnina in Ljubljansko polje« je izšel v založbi Učiteljskega doma v Ljubljani. Šolska oblast je priporočila njegovo rabo pri pouku, ker je res izvrstno učilo. Pri večjem odjemu stane kos samo 4 Din. V isti založbi so izšli Ribičičeve »Igrice«. Vezane stanejo 9 Din, broš. pa samo 6 Din. Naročajte! Pripravne so za šolske odre!

Šimi domačimi deli, bil si »spiritus agens« Sokola, streljačke družine, Ciril-Metodove podružnice, Jadranske straže, tajnik dveh bivših občin, blagajnik sreskega učiteljskega društva JUU, iniciativni sodruženik našega »Pedagoškega krožka« i. t. d. Kdo bi mogel danes vse naštetje za primerno oceniti Tvoje, dovoli, — apostolsko delo — tu ob mejih — Osem govornikov je proslavilo pri Tvoji odprti gomili Tvoje mnogostransko delo; ali si jih slišal, »alter ego«? ... Dovolj, da seznanim naše tovariše in tovarišice še malo s Tvojim prejšnjim življenjem in življenjskim delom. Rojen si bil 31. marca 1889. leta v Dornbergu, naši neodrešeni domovini. Služboval si v Čepovanu, Prvačini in Oseku. Bil si časten občan občine Osek, kjer si bil tudi nadučitelj. Ko bi bil moral oditi radi odločnega slovenskega mišljenja v Bari, kjer so Ti tvojo najboljšo življenjsko družico hoteli prestaviti 80 km od Tebe v oddaljeni Oric, in si bil izpostavljen vsem mogočim šikanam, si resigniral na službo in prišel srečno v našo Jugoslavijo orat ledino tu ob meji. Svoje sončne domovine nisi nikoli pozabil, bil si vedno njen najboljši sin. — Ko smo stali skrušeni ob Tvoji gomili, ali si slišal tudi jok in stok Tvoje šolske mladine, tugo in bolest naših src?!

Joža! »Alter ego«! Nad zvezdami se vidimo, to naj bo naša uteha in tolažba v teh žalostnih dnevih, ko smo izgubili Tebe, našega najboljšega prijatelja in tovariša! Predobri Joža, počivaj v Bogu! Spomin na Te v naših srcih ne bo ugasnil, živel bo do konca naših dni.

— Obvestilo. V učiteljskih krogih se v zadnjem času pogosto čuje želja, da bi dobili praktično knjigo za pouk telovadbe na osnovnih šolah. Zato sem se odločil, da sestavim tako delo v štirih zvezkih, za vsak razred posebej, in sicer po načelih delovne šole in strnjenejšega pouka. Za prvi razred je knjiga že sestavljena in ilustrirana ter se nahaja že dalj časa pri »Prosvetnem savetu v Beogradu«, da jo priporoči in odobri za učiteljske knjižnice. Ako bo šlo po sreči, bo knjiga do Velike noči izšla, sicer pa gotovo do konca šolskega leta. Toliko v vednost vsem, ki so me ustmeno ali pismeno vprašali, kdaj bo knjiga izšla. — Bajželj Iv., strokovni učitelj v pok.

— Našel sem damsko uro. Dobi se pri Perku Ivanu, šol. uprav. Vrhpolje, pošta Moravčev.

— Esperanto je razširjen v vseh državah. Vse vlade ga priporočajo in tudi denarno podpirajo, zato bi bilo potrebno, da se tudi pri nas začne učiteljstvo zanimati za ta jezik. Vsem onim, ki to resno žele, naznanjam, da otvorim s 1. januarjem 1934. pismeni esperantski tečaj za začetnike in za one, ki so se že kdaj učili esperanto. Učnina mesečno Din 15.—. Natančne informacije daje Jezikovna dopisna šola na Jesenicah (Gor.). Priložite znamko za odgovor.

Učiteljski pravnik

§ Ocene učiteljstva. V Roč. katalogu na strani 72, prosim, popravite oceno »nezadostno« v »slab« (2) in »prav slab« (1) v pravilno »nezadostno«, kakor predvideva te rede § 104, zak. o nar. š. v Službenem listu kos 25, števil. 110 z dne 28. II. 1930.

V. G.

§ Kako prideš do duplikata. Pripetilo se je, da sem nekam založil otrokovo gimnazijsko izpisevalno, brez katerega je vpis v novi višji razred nemogoč. Mislim sem: kar h g. ravnatelju pojdem, kolek bom plačal in duplikat bo tu. Pa ni tako. Da bodo tovariši, ki bi jih doletela podobna smola, prišli po najhitrejši poti do zaželenega cilja, naj postopajo takole:

Najprej pišejo ali naj se napotijo v Ljubljansko Merkurjevo tiskarno v Gregorčičevi ulici, in sicer na upravo uradnega Službenega lista. Tam dobe potrdilo, da bo tega in tega dne uradno razglašena neveljavnost izgubljenih listine. Za natisk plačajo takoj, ali pa pozneje po položnici 46 Din. Morda kaj več ali manj, kakršno je pač število vrstic. Na potrdilo nalepijo kolek za 2 Din in ga prilože prošnji na bansko upravo. V prošnji prosiš, naj banska uprava dovoli temu in temu ravnateljstvu izstavo takega in takega duplikata. Prošnjo kolekuješ samo s 5 Din. Pri banski upravi je zadeva v par dneh rešena in tekem tedna že lahko dobiš pri g. direktorju duplikat. S seboj pa prinesi še kolek za 5 in 20 Din. Skupaj te torej stane duplikat gimnazijskega izpisevala okrog 104 Din, plus pota in drugi stroški. Poleg vsega pa te še preganja, — vsaj mene je — še — moralni maček.

Mladinska matica

Še par dni časa imate do Miklavža. Ne čakajte več! Napravite otrokom veselje s knjigami Mladinske matice. Okoristite se vsi 25% do 50% popusta.

V nekaj tednih smo razprodali nad 1500 izvodov knjig. V zalogi so še po Din 2'50 broširane in po Din 5' vezane naslednje knjige: Miškolin, Lukec in njegov škorec, Kako smo delali radio, Kresnice IV, in Vrtnaričice. Broširane po Din 3'50, vezane po 6 Din; Kresnice II, Začarani krogi (samo vez.), Brkonja Čeljustnik, Za vsele in žalostne čase. Lovci na mikrobe. — Posamezni vezani letniki Našega roda so po 21 Din.

Od izrednih publikacij imamo še: Miklavževa noč broš. Din 12.—, vez. Din 16'50. Tiho življenje broš. Din 6.—, vez. Din 9.— in Din 12.— in Tesla broš. Din 20.—, vezano Din 24.— in Din 28.—. Naročila se odposljejo še isti dan, ko jih uprava dobi, tako da jih lahko dobijo vsi še pravočasno.

Ker so nam zmanjkali vezani izvodi »Za vsele in žalostne čase«, in nam knjigoveznica novih še ni utegnila vezati, prosimo cenj. naročnike, da potrpijo še par dni. Kakor hitro bodo knjige vezane, jih odposljejo.

Iz uprave. Ker nekateri tovariši ne frankirajo reklamacijskih dopisnic in naročnic, mora plačevati uprava precej kazni. Prosimo cenj. poverjenike, da si odtržejo za znamke pri naročnini, da nam ni treba plačevati dvojnega zneska.

ANKETA ZA MLADINSKI ČASOPIS

Ob navzočnosti odbora Mladinskega m., iniciatorjev za Mladinski časopis, izbranih na skupščini, se je vršila dne 26. t. m. v Ljubljani anketa za mladinski časopis. Anketa je prisostvoval tudi predsednik sekcije JUU in 2 zastopnika sreskih društev.

Najprej so se prečitali tozadevni sklepi banov. skupščine, potem predlogi ormoškega sreskega društva in končno pismi tov. Vranca in Tratarja, ki se ankete nista mogla udeležiti in sta poslala zato svoje pismene predloge.

Debata se je sukala najprej okrog vprašanja, ali naj se izda poizkusna številka mladinskega časopisa ali ne.

V tem pogledu se je sklenilo: Poizkusna številka naj izide. December in januar naj se uporabita za vestno pripravo, list pa naj izide v februarju. V marcu in aprilu zavzame učiteljstvo na zborovanjih svoje stališče, da pride pripravljeno k skupščini, kjer bo samo odločalo, ali naj izhaja z novim šolskim letom nadalje »Naš rod« s publikacijami M. M. kot dosedaj, ali pa novi mladinski časopis. Oboje hkrati v teh težkih časih ne more izhajati, življenje enega pomeni smrt drugega.

Da se laže izvršijo kalkulacije glede stroškov, izide poskusna številka v isti nakladi kot »Naš rod« in se bo razposlala kot priloga temu proti doplačilu 50 par za številko.

Priprave za časopis izvrši poseben odbor 5 članov, ki obenem uredi to številko. V ta odbor so izbrani: tov. Župančič, Dovgan, Zervaj, Jurančič in Vranec.

Za seje imenovanega odbora da M. M. na razpolago po 300 Din za vsako sejo v najvišjem znesku 1500 Din. — Izplačila izvrši tov. Župančič, kateremu anketa poveri tudi nalogo, da skliče prvo sejo.

Vsi sklepi teh sej naj se pošiljajo sekciji JUU v Ljubljani obenem s kopijo za M. M., da bosta o vsem poučena.

Do izida poskusne številke mladinskega časopisa naj se vse debate za novi časopis

ali proti njemu ne objavljajo v listih. Vsi morebitni nasveti in mnenja naj se pošiljajo ta čas sekciji z opombo, da jih da v pogled tudi odboru M. M. Istočasno s poskusno številko se razpošlje učiteljstvu okrožnica z navodili, kako naj se postopa, da se izve, kako je mladina v resnici poizkusni list sprejela in ali je za »Naš rod« ali za novi časopis. Tudi učitelji naj podajo ta čas svoje mnenje o uporabljivosti takega lista. Zato naj se odprta tedaj debata na vseh učiteljskih zborovanjih in v »Učit. tovarišu«. Tu naj poda svoje mnenje predvsem odbor za časopis sam, pa tudi odbor M. M., sekcija JUU in eventualno še razne osebnosti iz pedagoškega in literarnega sveta.

Učiteljstvo bo stalo v tem pogledu pred skupščino pred važnim korakom, zato mora biti vestno pripravljeno, da bo prav odločilo.

Naša gospodarska organizacija

—g Učiteljski dom v Ljubljani. V spomin na Ganglovo 60letnico je poklonil domu tovariš g. Juraj Režek, učitelj v pok. v Ljubljani, sto dinarjev. Koliko bo imel posnemovalcev? Tovariš V. K. iz K. drži svojo obljubo in je poslal domu 100 Din kot 2. obrok. Naj bosta navedena vsem ostalim svetla zgled!

Blagajnik Lj. učit. doma.

—g Članom Učit. Samopomoči. V mesecu novembru t. l. nismo imeli nobenega smrtnega primera. Zato so prejeli člani, ki imajo za pretečene mesece poravnane vse članske prispevke, v teh dneh položnice za poravnano prispevka podpornega sklada za januar in februar 1934. in sicer (s poštnino) v znesku Din 11.—, zakonski pari Din 21.—. Ob koncu decembra t. l. uprava ne bo predpisala prispevka za podporni sklad, ker bo tedaj upravina in rezervni sklad za l. 1934.; prihodnji predpis za podporni sklad bo ob koncu januarja 1934. — Učit. Samopomoč ima 2540 članov. Posmrtnina znaša Din 12.700.—.

Klub prijateljev vaške kulture

—v Učiteljstvo in kultura naše vasi. Pod tem naslovom priobčuje »Kmetijski list« od 22. nov. t. l. na uvodnem mestu celoten oklic za pristop učiteljstva v »Klub prijateljev vaške kulture« pri sekciji JUU, kakor ga je priobčil predzadnji »Učit. tov.«. »Kmetijski list« navaja ustanovitev kluba s posebnim poudarkom kot »odločen korak našega učiteljstva« ter naziva ustanovitev kluba kot »akcijo za kulturni in gospodarski napredek naše vasi«. V uvodu piše »Kmetijski list« sledeče:

»Naše učiteljstvo se je odločilo za velik korak naprej, ki ga bo brez dvoma vsa naša javnost z veseljem pozdravila: »Učiteljstvo je sklenilo, da osnuje v okviru svoje stanovske organizacije poseben »Klub prijateljev vaške kulture«, ki si je nadel nalogo, da bo delal z vsemi močmi ne samo za dvig šolske izobrazbe ljudstva, ampak da bo posegel globoko v ves kulturni razvoj in napredek naroda zlasti v gospodarstvu. — To je velepomembna odločitev in da bodo ljudje spoznali cilj in namen tega pokreta, o katerem bomo kasneje še obširno govorili, navajamo danes iz »Učiteljskega tovariša« glavne točke proglašenja, ki ga je objavila sekcija »Jugoslovenskega učiteljskega združenja« za dravsko banovino v Ljubljani.«

—v Odziv »Kluba prijateljev vaške kulture« s strani znanstvenih krogov. Ustanovitev kluba prijateljev vaške kulture pri sekciji JUU pozdravlja tudi poznan strokovnjak univerzitetni profesor gosp. dr. Anton Melik. Poslal je poseben dopis, s katerim se je »klub« bavil na zadnji seji. Univerzitetni profesor dr. Melik se že več let bavi s proučevanjem naše vasi in je že pred leti želel razširiti idejo proučevanja naše vasi med učiteljstvom. V »Geografskem vestniku« št. 1.4., leta 1933., ki ga on ureja, sta priobčena dva sestavka, ki sta v ozki zvezi s tem vprašanjem, t. j. razprava dr. Sv. Ilešiča: »Kmetijska naselja na vzhodnem Gorenjskem« in razprava univ. prof. dr. Melika: »Kmetijska naselja na Slovenskem«, s kartami. »Geografski vestnik« prinaša poleg tega v teh številkah zanimive razprave o »Smeri in potj našega izvoza« in »Odnosaji med padavinami in cikloni v Jugoslaviji«. — Že tedaj je univ. prof. dr. Melik izdal posebna »Navodila za proučevanje kmetijskih naselij«. Gosp. profesor dokončuje sedaj večje delo »Geografijo Slovenije« — etnografske, brez ozira na drž. politične meje. V tej knjigi bo osnova znanja o naši zemlji in človeka na njej ter njegovih delih, ki bo potrebno za nadaljnjo zgradbo proučevanja naše vasi in kmetijske kulture. Knjiga bo opremljena s kartami in fotografijami. Na to delo namerava nasloniti svoj novi načrt za nadaljnje proučevanje naše vasi ter bo izdelal nova navodila po vzorcu slčnih navodil za francoske učitelje, tudi za krajevno proučevanje, ureditev krajevnih šolskih muzejev itd. — Klub prijateljev vaške kulture pri sekciji JUU je sklenil stopiti v ožji stik z g. univerzitetnim profesorjem ter se odzvati njegovemu prijaznemu vabilu za ožje sodelovanje.

—v Tudi v Beogradu so pozdravili »Klub prijateljev vaške kulture« pri sekciji JUU. »Narodna Prosveta« ponatiskuje v svoji številki z dne 26. novembra t. l. poziv učiteljstvu za pristop v »klub« v srbohrvatskem prevodu pod naslovom »Klub prijatelja seoske kulture«.

—v Utrinki z zbora delovnega občestva kmetijskih nadaljevalnih šol v Celju. Pod tem naslovom priobčuje »Kmetijski list« dne 22. novembra t. l. v uvodu o pokretu in

uživanju učiteljstva v kmetijski milje in našo vas sledeče:

»Potrebno je, da gremo pregledno skozi razmotrivanja in vprašanja, ki jih je reševalo delovno občestvo na svojem zborovanju dne 6. novembra t. l. v Celju, kjer je učiteljstvo v pretežni večini dokumentiralo popolnoma nov duh, ki vlada med našimi kulturnimi delavci vasi. Vsa vprašanja, tičočna se bodisi učiteljev iz enega ali drugega dela banovine, ki so se ta dan razmotrivala, so bila prežeta z res čisto novim duhom, ki ga pred par leti skoraj nismo poznali. Brez majhne izjeme so vsi prisotni izražali res pravo ljubezen in pravi smisel za našega kmetijskega človeka, ki ni imel prilike v temni pretekli dobi, da bi si razširil svojo izobrazbo, bodisi v splošno prosvetnem ali strokovnem in gospodarskem oziru. Skoraj neverjetno, pravim, radi tega, ker slinih razmotrivanj pred par leti ni bilo slišati nikjer. Z veseljem se lahko poudari, da je tudi med najvažnejše nosilce prosvete na naši vasi prodril nov duh, duh kmetstva in kulturne kmetско-zavedne vasi. Namen vsega je bil predvsem: naši vasi izobrazbo, samozavest, samostojnost, kot najvažnejše temelje kulturnega naroda. Vse bolj prihaja do spoznanja, da je merilo kulture naroda kmet in nihče drugi in da je obstanek naroda in države odvisen od kulture kmeta in širokih plasti našega naroda.«

Ekskurzijski odsek

—eo Smučarski tečaj. V zvezi z notico, ki je bila objavljena na tem mestu v zadnji števil. »Učit. tov.«, prosimo vse tovariše in tovarišice, da čimprej pošljejo svoje naslove in eventualne predloge. Tečaj se bo vršil predvideno od 27. decembra dalje na Gorjušah. Da ne bo koga zmotilo silvestrovanje in da bi ostal doma, sporočamo že vnaprej, da imamo v programu svoj silvestrov večer. Gorjuše so krasna izletniška točka, še prav posebej pozimi in so oddaljene od Mrzlega studenca eno in pol ure, od Ogorelka tritret ure, od novega smučarskega doma, ki bo otvorjen v decembru, pa eno uro. Cena za hrano je od 8 do 16 Din dnevno. Prenočišča bodo skupna in pa po privatnih stanovanjih. Vsak naj tudi javi, kako je izbral, tako glede hrane, kakor prenočišča in to takoj. Prijavilo se je že lepo število tovarišic in tovarišev. Hitite s prijavitmi, ker je število omejeno. Tovariši abiturienti bodo imeli tečaj najbrže do 7. odnosno do 10. januarja. Tov. učiteljem bo pa treba odmeriti čas v soglasju z dolžino počitnic. Za enkrat cena še ni definitivno določena, bo pa minimalna. Prihodnjic vam javimo program in točnejši načrt. Prijavljenci bodo o vsem dobili, poleg objav v »Učit. tov.«, tudi še podrobna pismena obvestila. Smuk!

Šolski radio

—r X. teden. V torek dne 5. decembra bo pripovedovala ga. Minka Kusova sledeče pravljice: 1. Alibaba in razbojnik. 2. Bogatin in siromak. 3. Deklica in pesoglavci.

Kmetijska radio-predavanja: V nedeljo dne 3. decembra ob 7. uri 45 min. Namen letošnjih kmetijskih predavanj v radiu; ing. Zidanšek Josip. Ob 16. uri: Važna vprašanja iz pridelovanja krompirja; ing. Sadar Vinko.